

FORMANDSBERETNING 2009
(GENERALFORSAMLING – MARTS 2010)

Et folk, som glemmer sin historie, vil gå til grunde. Det er dog en dristig påstand, vil en og anden nok indvende. Kan det ikke være bedøvende ligegyldigt, om man lige véd, hvem der var konger i det 16. århundrede eller hvornår der var folkestrejke i Danmark under 2. Verdenskrig? Jo, det kan da gerne være. Når det er så vigtigt at kende sit folks historie, hænger det sammen med noget ganske andet end det at huske navne og årstal.

Professor Hal Kock fremhævede engang historiens betydning på tre punkter.

For det første formår fædrelandshistorie, rigtig fortalt eller læst, at åbne vor øjne for, at vi ikke lever på hver sin lille grønne ø, hvor vi kan hytte vort eget skind og efter evne rage til os på naboens bekostning. Historien viser os, at ingen står alene, at de andre, høj og lav, rig og fattig, også hører med. Vi opdager det ofte først, når der er nød på færde.

Historien lærer os dernæst at forstå, hvem vi er, og hvorfor vi er, som vi er. Dermed kaster historien lys over den vej, vi skal gå.

Som det tredje og vigtigste betonedes Hal Kock: Historien kan give os frimodighed overfor fremtiden, som af flere grunde har tegnet sig ret så dyster de sidste par år. Historien kan give os den frimodighed, som vi tørster efter. – Hvordan det? Minderne om fortidens storhed og sejre kan vi da ikke leve af. De giver os jo ingen sikkerhed eller garanti for, at sådan vil det også gå os i fremtiden. Nej, men Historien viser os, at den danske sag ikke er en tilfældig sag ved siden af så mange andre gode sager eller interesser,

folk kan have: idrætssag, afholdssag, teatersag eller sygehussag, eller hvad man nu går op i. Den danske sag blev ikke opfundet sidste år ved Sct. Hans eller for en menneskealder siden. Den danske sag har levet i århundreder, for ikke at sige årtusinder. Det er den, der har samlet de danske til et folk. Den sag har gennem tiderne måttet udholde gode som onde år. Det giver os rigtig nok ingen sikkerhed for fremtiden. Den slags sikkerhed findes slet ikke. Her kræves der tro – ikke sikkerhed. Men historien giver den frimodighed, vi har brug for, at hvad enten det går op eller ned, er den danske sag værd at kæmpe for, ja, at sætte sit liv ind på. Mere frimodighed kan man ikke forlange her på jorden. Men mere har vi heller ikke brug for.

I 2009 arrangerede vi to udflugter for medlemmerne. Halvdagsturen gik til Skibelund Krat og Over Lerte. Deltagerantallet var blot på 30, men det var der en forklaring på: Trods aftaler med Deutsches Schulmuseum i Aabenraa meldte man herfra afbud og det påtænkte besøg i Wellings Museum i Lintrup faldt ud til fordel for Skibelund Efterskole.

Som noget nyt udgik turen fra Slotskajen. Undervejs mod Skibelund redegjorde Chr. Fægteborg for det særdeles instruktivt indrettede Deutsches Schulmuseum, som absolut er et besøg værd. Man hyggede sig med en sang og i Bevtoft blev ruten lagt omkring kirken. Fra bussen kunne man se ind over diget til den søjlebårne buste af Hans Krüger, en af vore nationalhelte, der kæmpede for en genforening af Sønderjylland (Nordslesvig) med Danmark. Kort før vi nåede frem til den tidligere Kongeågrænse ved Foldingbro, redegjorde Egon Bauer for historien bag indretningen af Skibelund Krat som mindelund for fremtrædende dansksindede sønderjyske

profiler fra før Genforeningen. I selve ”Krattet” vandrede forsamlingen rundt til et udvalg af de mest spektakulære mindsten medens Chr. Fægteborg om personerne ”bag” .

Forstanderen på Skibelund Efterskole modtog os hjerteligt og fortalte om – meget spændende – om historien bag efterskolen, og om, hvorledes det er, at være elev på skolen i dag. Kaffen smagte godt på dette sted.

Undervejs mod Over Lerte passerede vi Kongeågrænsen ved Skodborghus. Jens Verner Nielsen fortalte historien om oprettelsen af Sønderjysk Skolemuseum. Både Inge Adriansen og Peter Dragsbo var i øvrigt involverede ved etableringen. I Over Lerte beså man skolemuseet og klokkemuseet. Dette er meget spændende og div. effekter – naturligvis flest kirkeklokker, men også andre ”instrumenter” fortæller dansk kirkehistorie fra Hedeby-tiden til dato.

På hjemturen fortalte Lis Bruun Rasmussen om sønderjysk skolehistorie fra før 1864 til efter Genforeningen.

Arrangørerne fortjener stor ros for tilrettelæggelse og afvikling.

Sidst i august gik turen så til Skåne.

Vi havde indgået et samarbejde med Bajstrup Rejser, og fik her en særdeles professionel partner. Vi startede tidligt fredag morgen fra Slotskajen – spiste medbragt mad v. Karlslunde og ankom til Eslöv midt på eftermiddagen. Her blev vi indkvarteret og kørte lidt senere til Bosjö Kloster, hvor der var rundvisning i slot og kirke og efterfølgende middag.

På prøveturen, hvori deltog Henning Jepsen, Jørgen Dahl og undertegnede opdagede vi, at restaurantens speciale var

vildsvin fra grill. Der er ikke flere vildsvin i området efter vort besøg.

Efter morgenmad om lørdagen kørte vi til Lund, hvor det særligt gjaldt rundvisningen i Domkirken. Endvidere kunne man følge med på en rundtur i det spændende område omkring kirken, som er præget af universitet og studenter.

Via Eslöv kørte vi til Trolleläs Slot, der stadig ejes af en af Skandinaviens ældste familier, Trolle-familien, hvis aner går tilbage til 1300-tallet. Borgen Näs blev bygget i 1000-tallet af slægten Thott.

I riddersalen var der – da vi ankom til slottet – dækket op til bryllup. Man kan leje riddersal og kirke til bryllup. Tro det eller ej: Bryllupsgæsterne måtte pænt vente en halv times tid, medens Historisk Samfunds videbegærlige – især de kvindelige deltagere – fik alt at vide om borddækning og servietsammenlægning. Vor svenske guide, Annica, viste os Näs kirke og tog os forbi Trollesholm Slott (samme byherre som Trolleläs). Vi besøgte Tullestenarne – to runesten og tre bautasten – som danner begravelsesplads for slottenes første ejer.

Aftensmaden blev indtaget på hotellet i Eslöv. Under og efter middagen var der hyggeligt samvær og optræden af bl.a. turlederne. Enkelte af dem afslørede, at de havde stor X-factor.

Hjemturen om søndagen gik over Marieholm, Billeberga og Asmundtorp til Helsingborg. Her besøgte vi Sofiero Slott. Der var stor festival på slottet den week-end, så vi fik en masse ”foræret”. Der var naturligvis guidet rundvisning i det pragtfulde parkanlæg, hvor dronning Ingrid opholdt sig meget som barn. Hele området var nærmest omdannet til have/fødevarer – marked. Man kunne således gå rundt for sig selv og handle og bese slottet (med mig til

Helsingør). Efter frokost kørte vi ved 14-tiden mod færgen og spiste gallamiddag på Nr. Aaby hotel. Fornem afslutning ved 21-tiden, søndag, på en dejlig tur.

Efterårets foredrag indledtes 4. nov. med et foredrag / film af Karl-Heinz Gloy om restaureringen af Jollmands gård i Holm – *Fra ruin til fredet perle*.

Den 11. nov. Holdt arkitekt John Kronborg Christensen, Nordborg sit foredrag *Kirkerestaureringer på Als og Sundeved*, hvor han fortalte om æstetiske overvejelser og traditionelle håndværksteknikker i forbindelse med kirkerestaureringer.

En uge efter – den 18. nov. – hed foredraget *Christiansfeld – restaurering af national kulturarv*.

Restaureringsarkitekt Jørgen Toft Jessen, Haderslev, fortalte om det store projekt i forbindelse med restaureringen af Christiansfelds mest truede bygninger: Strickers Hotel, Spielwergs Hjørne og Brødre/Søstrehusene. Restaureringen indledtes for 7 år siden ved hjælp af midler fra Realdania.

Den 25. nov. sluttede foredragsrækken med Søren Vadstrup fra Center for Bygningsbevaring. Han fortalte om den seneste restaurering af Dybbøl Mølle og var – med rette – stolt af, at den grimme ælling nu mere og mere ligner en svane.

Vi har i årets løb doneret mindre beløb til hjælp i forbindelse med udgivelse af enkelte skrifter. Vi har støttet Nydam-selskabet, Cathrinesminde Teglværk og enkelte andre. Det kan vi gøre, fordi vi har, hvad honorar angår,

særdeles beskedne forfattere i ”familien”, og så er vi, hvis vi selv skal sige det, ikke helt tossede til at passe på vore penge.

Tak til alle, der i årets løb har ydet en indsats. Tak naturligvis til den øvrige bestyrelse, revisorer og især personalet på Sønderborg Slot.

Inge Adriansen og Peter Dragsbo er naturligvis i en klasse for sig. I bestyrelsen har de nærmest gudestatus. Men: Den største tak vil jeg naturligvis rette til medlemmerne for jeres trofasthed.

Lorenz P. Christensen